

NTE ENERGI AS
Postboks 2552
7736 STEINKJER

Vår dato: 21.01.2019
Vår ref.: 201401002-153
Arkiv: 317
Deres dato:
Deres ref.: 14/01232-163

Saksbehandler:
Jan Henning L'Abée-Lund

Vedtak om overtredelsesgebyr – brudd på manøvreringsreglement i konsesjonen for reguleringen av Namsvatna og brudd på forskrift om internkontroll – NTE Energi AS, Rørвик kommune.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ilegger NTE Energi AS et overtredelsesgebyr på kr 300 000 for brudd på manøvreringsreglement fastsatt i konsesjon av 25.6.1948, jf. endringer fastsatt i kgl.res. av 4.9.1964 post 2. Bruddet gjelder manglende slipp av minstevannføring fra Namsvatna den 25.4.2018. Namsvatna er en del av et nasjonalt laksevassdrag.

Overtredelsesgebyret gjelder også for brudd på § 5 første ledd nr. 6 og nr. 8 i forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen.

Vedtak om overtredelsesgebyr

NVE ilegger NTE Energi AS

- overtredelsesgebyr for brudd på manøvreringsreglement fastsatt i konsesjon av 25.6.1948, jf. endringer fastsatt i kgl.res. av 4.9.1964 post 2. Bruddet gjelder manglende slipp av tilstrekkelig minstevannføring fra Namsvatna den 25.4.2018, og brudd på § 5 første ledd nr.6 og nr. 8 i forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen.
- Overtredelsesgebyret er fastsatt til kr 300 000.
- Overtredelsesgebyret forfaller i sin helhet til betaling 15.3.2019.
- Ved forsinket betaling kan Statens innkrevingsentral kreve rente etter forsinkelsesrenteloven. Dette følger av lov om Statens innkrevingsentral § 7.

Vedtaket har hjemmel i vassdragsreguleringsloven (vregl) § 35 når det gjelder overtredelsesgebyr for brudd på manøvreringsreglementet og vannressursloven (vrl) § 60 a, jf. IK-vassdrag § 10, når det gjelder overtredelsesgebyr for brudd på IK-vassdrag § 5.

Bakgrunn

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk fikk ved kgl.res. 25.6.1948 tillatelse til å regulere Namsvatna i Røyrvik kommune. I kgl.res. 4.9.1964 ble det fastsatt endringer i manøvreringsreglementet, post 2, om krav til slipp av minstevannføring.

Namsvatna inngår som en del av et nasjonalt laksevassdrag.

Sakens bakgrunn kan oppsummeres slik:

- I forbindelse med bygging av ny dam på Namsvatn ble det i 2016 etablert et nytt arrangement som skulle sikre slipp av minstevannføring. Under arbeidet med dette arrangementet ble det bygget en fangdam oppstrøms minstevannføringsarrangementet.
- Våren 2017 var vannstanden lavere enn da arrangementet ble etablert. Det viste seg at tappingen ble hemmet av rester av fangdammen, som ikke var blitt ordentlig fjernet etter byggingen
- 25.4.2017 opplyste NTE om at rester av fangdammen ville hindre at kravet til slipp av minstevannføring på 12 m³/s, som gjelder perioden fra 1. mai til 30. oktober, kunne etterleves.
- Den 2.5.2017 fattet NVE vedtak om retting og tillatelse til bruk av andres eiendom for at restene av fangdammen skulle fjernes.
- Den 26.4.2018 var arbeidet med å fjerne rester av fangdammen avsluttet.

Hendelsen:

- Den 8.5.2018 orienterte NTE om at minstevannføringskravet på 2 m³/s, som gjelder i perioden fra 1. november til 30 april, ikke var etterlevd mellom kl. 07:15 og 19:45 den 25.4.2018. Denne dagen ble det registrert alarm ved driftssentralen som følge av forstyrrelser på ventilens flowmåler. Alarmen er knyttet til middel timeregistrering.

Utløst alarm ble oppfattet som støy siden det var anleggsarbeid på stedet. NTE opplyste i meldingen av 8.5.2018 at alarmen derfor ikke ble fulgt opp fra sentralens side. NTE opplyser i meldingen at entreprenør hadde valgt å bygge en adkomst for å få tak i massene på motsatt side av innløpskanalen.

NTE konkluderte i meldingen med at det ikke var tilstrekkelig informasjon/kommunikasjon mellom entreprenør og driftssentral i planleggingen og utførelsen av oppdraget.

NVE varslet NTE om overtredelsesgebyr 11.9.2018.

I svarbrevet fra NTE 9.10.2018 ble mange av punktene i NVE sitt varsel av 11.9.2018 kommentert:

NTEs kommentarer til kulepunkt 1,2 og 3:

- Restene av fangdammen førte til at vannslippet var under det lovpålagte kravet om 2 m³/s. Fjerning av alle restene av fangdammen var ikke praktisk mulig i en slik hasteaksjon. (NVE hadde gjort vedtak om retting). Resterende arbeid måtte derfor utsettes til våren 2018.

NTEs kommentarer til kulepunkt 5,6 og 7:

- Det er etablert to registreringer av vannføringen i det nye arrangementet for minstevannføring.
  - En sensor registrerer ventilåpning kombinert med vannstand i Namsvatnet. Denne viste verdier >2 m³/s over hele døgnet.

- Den andre, en flowmåler, er et følsomt målesystem som erfaringsmessig blir påvirket av uroligheter i vannveien. Denne erfaringen førte til feil konklusjon da urolige og avvikende måling ble registrert ved NTEs driftssentral på formiddagen.
- I ettertid ble begge måleseriene analysert. Konklusjonen var faktisk tapping hadde vært for lav i den konkrete perioden, og at man i ettertid ser at det burde vær tatt kontakt med byggeleder/entreprenør og avklart hva som faktisk var på gang.
- NTE skriver også at det er på det rene at kommunikasjonen mellom NTEs driftssentral, som ansvarlig for å holde minstevannføringskravet, og utførende entreprenør var mangelfull.

NTEs kommentarer til NVEs foreløpige vurdering:

- NTE erkjenner at det foreligger brudd på bestemmelsen om slipp av minstevannføring fra Namsvatnet i 12,5 timer den 25.4.2018.
- NTE påpekte at det både eksternt og internt er lagt inn rutiner som skal sikre at det ikke skjer brudd på manøvreringsreglement. Episodene i 2017 og 2018 ble vurdert å være enkeltstående tilfeller som skyldtes uheldige omstendigheter og dårlig oppfølging av utførende entreprenør.

NTEs kommentarer knyttet til sakens alvorlighet/varsel om overtredelsesgebyr:

- Overtredelsens grovhet: NTE fremholdt at hendelsen ikke kan karakteriseres som grov ettersom den er forårsaket av utførende entreprenør som hadde gått ut over sine fullmakter.

Entreprenøren var nøye satt inn i gjeldende krav og at disse skulle følges. NTE legger til grunn at hendelsen ikke kan ha gjort noen skade miljømessig. Den aktuelle dagen var vannføringen ved Bjørnstad VM over 12 m³/s. Hadde hendelsen funnet sted etter 1.5.2018, hadde det ikke vært krav til tapping fra Namsvatn. SWECO har på oppdrag fra NTE utført en miljøundersøkelse på det aktuelle området ca. 1 måned etter hendelsen¹. Hensikten var å vurdere miljøkonsekvensene av tilslamming på strekningen Namsvassdammen-Storflya som en følge av arbeidene på Namsvassdammen.

- Om overtredelse ved retningslinjer mv. kunne forebygget overtredelsen: Det ble påpekt at en mer konkret planlegging og oppfølging fra anleggsledelsen opp mot entreprenør, kunne forhindre hendelsen.
- Om overtredelsen er begått for å fremme overtreders interesser: NTE har en grunnregel om at alle konsesjonspålagte krav skal overholdes til enhver tid. NTE har ingen interesse av å tappe under de gjeldende krav, og avvik vil bestandig slå negativt ut.
- Om overtredelse har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen: Det er estimert at den manglende tappingen på 1,25 m³/s tilsvarer en vannmengde på 0,0585 Mm³, og 46,3 MWh i alle kraftverkene i Øvre Namsen. Totalt slippes det 66 Mm³ konsesjonspålagt vann fra Namsvatn. I timene før og etter hendelsen ble det sluppet mellom 10 og 20 prosent over kravet til minstevannføring.
- Avslutningsvis påpekte NTE den spesielle rettslige situasjonen NTE opplevde ved byggingen av dam Namsvatn, og at NTE håpet at NVE så dette som formildende omstendigheter.

---

¹ SWECO notat 6.8.2018 – Økologisk tilstand – strekningen fra Namsvassdammen til Storflya.

NVEs vurdering

Rettsregler som er brutt

NVE mener at NTE har overtrådt følgende bestemmelser:

- 1) Manøvreringsreglement post 2 gitt ved kgl.res. 4.9.1964. Manøvreringsreglementet er gitt med hjemmel i tidligere vregl² § 12 nr. 12. Manøvreringsreglementet post 2 lyder:

«I tiden 1. november 30. april skal det tappes minst 2 m³/sek. fra Namsvatna til Namsen. I tiden 1. mai 31. oktober skal tappingen fra Namsvatna tilpasses slik at vassføringen ved Bjørnstad VM ikke kommer under 12 m³/s uten i kortere perioder. [...]».

- 2) IK-vassdrag³ § 5 første ledd nr. 6 og 8. Namsvatndammen er et vassdragsanlegg som har konsesjon etter vregl og er således underlagt IK-vassdrag, jf. § 3. IK- vassdrag § 5 første ledd nr. 6 og 8 lyder:

«Den ansvarlige skal utarbeide og gjennomføre rutiner og prosedyrer som sikrer at krav fastsatt i eller i medhold av vassdragslovgivningen knyttet til miljø og sikkerhet er oppfylt. Internkontroll innebærer at den ansvarlige skal: [...]»

6. kartlegge farer og problemer med hensyn til miljø og sikkerhet og på denne bakgrunnen vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og gjennomføre tiltak for å redusere risikoforholdene. [...]»

8. utarbeide og gjennomføre rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge avvik [...]»

Hjemmel og vilkår for overtredelsesgebyr

Hjemmel for at NVE kan ilegge overtredelsesgebyr i denne saken, er vregl⁴ § 35 og vrl⁵ § 60 a, jf. IK-vass § 10.

NVE kan ilegge overtredelsesgebyr dersom det er dokumentert at den ansvarlige har brutt noen av bestemmelsene i vregl eller vrl eller vedtak i medhold av loven og at handlingen/unnlatsen ble utført forsettlig eller uaktsomt. Det følger av vregl § 35 tredje ledd og vrl § 60a tredje ledd at også foretak kan ilegges overtredelsesgebyr.

Bestemmelsene gjelder også for tidligere gitte konsesjoner med tilhørende vilkår og vilkår og pålegg fastsatt med hjemmel i disse.

Det er opp til NVE å avgjøre om vi vil ilegge overtredelsesgebyr når disse rettslige vilkår er oppfylt, jf. vregl § 35 fjerde ledd og vrl § 60 a som angir hvilke hensyn det særlig skal legges vekt på i skjønnsutøvelsen.

Hvordan NVE vurderer de faktiske forholdene

For at NVE skal kunne ilegge overtredelsesgebyr, må vi kunne dokumentere at dere har overtrådt lov eller forskrift. I denne saken mener NVE at det foreligger klar sannsynlighetsovervekt for at NTE har brutt:

- 1) manøvreringsreglement gitt ved kgl.res. 4.9.1964, post 2

---

² LOV-1917-12-14-17 Lov om vassdragsreguleringer (vassdragsreguleringsloven – vregl.)

³ FOR-2010-1-10-28-1058 Forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (IK-vassdrag)

⁴ LOV-2017-06-21-101 Lov om reguleringer og kraftutbygging i vassdrag (vassdragsreguleringsloven - vregl)

⁵ LOV-2000-11-24-82 Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven)

2) IK-vassdrag § 5 første ledd nr. 6 og nr. 8

Brudd på manøvreringsreglementet

Av manøvreringsreglementet post 2 følger det eksplisitt at:

«I tiden 1. november 30. april skal det tappes minst 2 m³/sek. fra Namsvatna til Namsen».

Det er dokumentert i meldingen fra 8.5.2018 at det i en periode på 12,5 timer, kun ble sluppet mellom 0,52 og 0,63 m³/s fra Namsvatndammen. Dette har dere bekreftet i svar av 9.10.2018.

Brudd på IK-vassdrag

Av forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen § 5 første ledd nr. 6 og 8 følger:

«Den ansvarlige skal utarbeide og gjennomføre rutiner og prosedyrer som sikrer at krav fastsatt i eller i medhold av vassdragslovgivningen knyttet til miljø og sikkerhet er oppfylt.

Internkontroll innebærer at den ansvarlige skal: [...]

6. kartlegge farer og problemer med hensyn til miljø og sikkerhet og på denne bakgrunnen vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og gjennomføre tiltak for å redusere risikoforholdene. [...]

8. utarbeide og gjennomføre rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge avvik [...]»

IK-vassdrag § 5 nr. 6 angir et objektivt krav til å kartlegge farer og problemer med hensyn til miljø og på den bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide planer og gjennomføre tiltak for å redusere risikoforholdene.

Tilsvarende angir IK-vassdrag § 5 nr. 8 et objektivt krav til å utarbeide og gjennomføre rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge avvik fra krav i konsesjonen.

Det er i medhold av ovennevnte bestemmelser ikke tilstrekkelig at virksomheten har kartlagt farer og problemer, samt utarbeidet rutiner for å forebygge og avdekke avvik. Virksomheten må også gjennomføre tiltak og rutiner for å redusere risiko og rette opp avvik som avdekkes.

Tiltak og rutiner må være av en slik kvalitet at de sikrer at krav fastsatt i eller i medhold av vassdragslovgivningen knyttet til miljø og sikkerhet er overholdt.

I NTEs tilbakemelding 9.10.2018 går det frem at hendelsene i 2017 og april 2018 er oppfattet som enkeltstående tilfeller som skyldes uheldige omstendigheter og dårlig oppfølging av utførende entreprenør. NVE mener at når det foreligger to separate brudd på samme konsesjonsvilkår og at disse begge er knyttet til anleggsarbeid i dammen og etablering av fangdammer som hindrer vannet, kan ikke bruddene vurderes som enkeltstående tilfeller som utelukkende skyldes uheldige omstendigheter.

NVE mener at anleggs-/prosjektledelsen etter hendelsen i 2017 burde kartlagt og vurdert risiko, samt utarbeidet planer og gjennomført tiltak for å redusere risikoforholdene knyttet til brudd på krav til slipp av minstevannføring i anleggssituasjoner. NVE legger til grunn at dette ikke har blitt gjort.

Etter NVEs oppfatning, er det ikke tilstrekkelig at konsesjonær opplyser entreprenør om hvilke krav som gjelder for slipp av minstevannføring og at alle arbeidsprosesser må tilpasses dette. Det må også foreligge rutiner fra konsesjonærens side som sikrer at entreprenørens arbeidsprosesser faktisk tilpasses de krav som gjelder. Konsesjonæren må med andre ord ha rutiner på plass som sørger for en løpende oppfølging av entreprenørens arbeid fra konsesjonærens side og at dette arbeidet tilpasses konsesjonskravene. Byggemøtene kunne for eksempel vært benyttet til dette formålet.

NVE legger med dette til grunn at NTE ikke har utarbeidet og gjennomført gode nok rutiner for å rette opp og forebygge avvik knyttet til brudd på krav til slipp av minstevannføring.

NVE mener også at det forhold at driftssentralen valgte å ignorere en alarm, fremfor å ta kontakt med entreprenør, viser at det har vært svakheter ved, og manglende fokus på, de rutiner som skal sikre at minstevannføring blir sluppet.

I denne saken mener NVE at det foreligger klar sannsynlighetsovervekt for at NTE brøt manøvreringsreglementet post 2 gitt ved kgl.res. 4.9.1964 og også IK-vassdrag § 5 første ledd nr. 6 og nr. 8.

Hvordan NVE vurderer de subjektive vilkårene ved overtredelsen

NVE kan bare ilegge overtredelsesgebyr når det er dokumentert at de ulovlige handlingene eller unnlatsene er utført forsettlig eller uaktsomt av en eller flere personer som handlet på vegne av foretaket. Vi kan ilegge overtredelsesgebyr selv om det ikke har vært mulig å finne ut nøyaktig hvilke personer som sto for overtredelsen. Dette gjelder også der det er flere personer som til sammen har overtrådt en regel. NVE kan ikke ilegge overtredelsesgebyr for såkalt force majeure eller hendelige uhell. Det fritar ikke for skyld at dere ikke er kjent med de rettsreglene som er overtrådt.

Når en handling er utført med vitende og vilje, vil den være forsettlig. Forsett foreligger selv om dere ikke er kjent med at handlingen er ulovlig. Den som handler i strid med kravet til forsvarlig opptreden på et område, er i utgangspunktet uaktsom. Uaktsomheten er grov når handlingen er svært klanderverdig og gir grunn til sterk bebreidelse.

NVE viser til at det dreier seg om brudd på slipp av minstevannføring i et nasjonalt laksevassdrag. NVE mener at dette skjerper kravet til aktsomhet fra konsesjonærens side.

NTE er en stor, profesjonell kraftprodusent. NVE forventer at slike selskaper har et stort erfaringsgrunnlag. Dette skulle gi et godt grunnlag for at hendelsen som i dette tilfellet, skulle vært unngått.

NVE mener dere har handlet uaktsomt og at dere skulle fulgt opp entreprenøren tettere, særlig etter hendelsen i 2017. NVE kan ikke se annet enn at NTE med relativt enkle grep kunne fulgt opp entreprenøren på dette området, for eksempel i byggemøtene.

Dere henviser i brevet 9.10.2018 til at det var fortløpende møter med entreprenøren og at viktigheten med å etterleve minstevannføringsbestemmelsen ble presisert på disse møtene. Skylden for at kravet ble underskrevet ble lagt på entreprenøren, som hadde gått ut over sine fullmakter. Samtidig sa dere i brevet at det hadde vært dårlig oppfølging av utførende entreprenør. NVE vil understreke at det er konsesjonæren som er ansvarlig for at krav i medhold av lov og forskrift blir fulgt. Dette ansvaret kan ikke overføres til entreprenøren. IK-vassdrag skulle bidra til at dere hadde rutiner som nettopp ville fanget opp denne situasjonen.

Alvoret i saken forsterkes ved at personell på driftssentralen ignorerte en alarm og avskrev den som «målefeil/støy» uten å foreta konkrete undersøkelser. Etter NVEs mening skulle man vært mer aktsom, spesielt med tanke på at det pågikk anleggsarbeider i dammen da alarmen gikk.

Ut fra dette mener NVE at handlingen er gjort uaktsomt. Kravet til subjektiv skyld er dermed oppfylt i denne saken.

Bruk av overtredelsesgebyr i denne saken

Etter vassdragsreguleringsloven § 35 fjerde ledd og vrl § 60 a fjerde ledd skal det ved vurderingen av om overtredelsesgebyr skal ilegges «*særlig legges vekt på*

- a) *overtredelsens grovhet,*
- b) *om overtreder ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne forebygget overtredelsen,*
- c) *om overtredelsen er begått for å fremme overtrederens interesser,*
- d) *om overtreder har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen,*
- e) *om det foreligger gjentakelse,*
- f) *overtrederes økonomiske evne.»*

Overtrædelsens grovhet

Brudd på manøvreringsreglement er alvorlig. Konesesjonen gir rett til å bygge og drive anlegget, men den gir også plikter. Konesesjonsordningen innebærer en omfattende prosess der virkningene av tiltaket beskrives og vurderes, og fordeler og ulemper veies opp mot hverandre. Det er gjennom konesesjonsordningen, herunder konesesjonsvilkår og manøvreringsreglement, at vassdragsmyndighetene ivaretar allmenne interesser på vegne av samfunnet. Krav til minstevannføring er et av de viktigste kravene i manøvreringsreglementer.

Den 15.5.2007 vedtok Stortinget andre trinn i ferdigstillingen av etableringen av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder (St.prp. nr. 32 [2006-2007]). Namsen var blant de 25 vassdragene som da ble innlemmet i ordningen. Formålet med ordningen er å gi de viktigste laksebestandene en særskilt beskyttelse. Dette viser også at vassdraget og laksebestanden er spesielt viktig. Etter NVEs mening er derfor manglende etterlevelse av krav til slipp av minstevannføring fra Namsvatn til Namsen en alvorlig overtrædelse av vassdragslovgivningen med tilhørende vedtak.

Krav til minstevannføring er et meget viktig krav og inngår i de fleste manøvreringsreglementer. Kravet til minstevannføring fra Namsvatn er knyttet til vinterperioden da naturlig tilsig normalt er lite. Kravet i denne perioden er 2 m³/s, mens bruddet besto i at det ble sluppet mellom 0,52 og 0,63 m³/s. Dette mener vi er et alvorlig brudd.

Bruddet har ført til redusert tilførsel av vann i øvre deler av Namsen i over 12,5 timer. Fordi snøsmeltingen allerede var i gang, ble skadeomfanget redusert sammenlignet med hva skaden kunne vært uten snøsmelting. Dere tok initiativ til en undersøkelse for å vurdere økologisk tilstand fra Namsvatndammen og ned til Storflya ca. 1 måned etter hendelsen. Undersøkelsen til SWECO er ikke spesielt omfattende, og var fokusert på bekymringer knyttet til tilslamming som en følge av arbeidene på Namsvassdammen. Den konkluderer med at det ikke var noen tegn som antydte at strekningen Namsvassdammen-Storflya er påført nevneverdig skade av arbeidene på dammen. Det er imidlertid usikkert om undersøkelsens tilnærming kan benyttes til å vurdere mulige miljøkonsekvenser av midlertidig brudd på kravet til minstevannføring.

Prosedyrer og rutiner skal sikre utførelse av handlinger under ulike forhold ved drift av kraftverk. NTE har utarbeidet rutiner for sin drift av vassdragsanlegget. Instrumenteringen med en dublering av sensorer for til enhver tid å vite at kravet til minstevannføring er etterlevd, indikerer at det tekniske er på plass. Prosedyrene synes imidlertid å ha svakheter. Denne vurderingen er for det første basert på at korrekt utløst alarm ble vurdert å være feil pga. koblingen mellom anleggsarbeid og tidligere erfaringen med at sensor var sensitiv av uroligheter i vannveien slik det ble påpekt i brev 9.10.2018. For det andre vil NVE påpeke at det er selskapets ansvar å forsikre seg om at driftssentralen til enhver tid iverksetter nødvendige tiltak for å hindre uønskede hendelser.

Kunne overtreder ved ulike tiltak ha forebygget overtredelsen

NVE mener NTE kunne ha forebygget overtredelsen ved å ha fulgt opp entreprenøren bedre. Dette ble bekreftet i brevet datert 9.10.2018. Kravet til slipp av minstevannføring inngikk i kontrakten med entreprenøren, men det er dere, som konsesjonær, som er ansvarlig for at kravet blir etterlevd. Byggemøtene kunne vært benyttet til dette formålet.

Er overtredelsen begått for å fremme overtrederes interesser

NVE mener at hendelsen ikke er gjort for å fremme NTEs interesser.

Har overtrederen hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen

NVE mener det var begrenset økonomisk fordel ved ikke å slippe minstevannføringen. Siden manglende etterlevelse ikke skyldtes egen aktivitet, har ikke hendelsen vært utført med hensikt. Dere oppgir at minstevannføringen som ikke ble sluppet i 12,5 timer, tilsvarte 46,3 MWh.

Foreligger det gjentakelse

NVE viser til at NTE har brutt konsesjonsvilkåret om slipp av minstevannføring ut fra Namsvatnet ved to anledninger – april 2017 og april 2018. Ved begge anledninger ble det sluppet mindre enn 2 m³/s. I april 2018 var det snakk om brudd i en periode på 12,5 timer. Det ble sluppet mellom 0,52 og 0,63 m³/s i dette tidsrommet.

NVE legger til grunn at bruddet på minstevannføringskravet i 2017 har klare likhetstrekk med bruddet i 2018. Begge bruddene har sammenheng med anleggsarbeid og det NVE mener skyldes manglende oppfølging fra NTEs side overfor utførende entreprenør, hva gjelder å sikre at kravene til minstevannføring overholdes. NVE betrakter derfor hendelsen i 2018 som en gjentakelse av hendelsen i 2017, selv om den direkte årsaken til bruddet var noe annerledes.

NTE ble i 2014 pålagt et overtredelsesgebyr på 1,3 mill. kr for brudd på minstevannføringen i Stjørdalselven. Det skulle være sluppet 9,5 m³/s, men slipp av minstevannføring ble målt til 5,22 m³/s. Avviket påvirket øverste del av anadrom strekning i det nasjonale laksevassdraget. Den reduserte minstevannføringen ble antatt å ha påvirket laksebestanden negativt 20-30 km nedover i vassdraget. Den negative effekten ble redusert med økende tilsig fra restfeltet. NTE hadde stor fortjeneste ved kraftverket i denne perioden. Dette var en langt mer alvorlig sak enn bruddet i forbindelse med arbeidet på Namsvassdammen.

Bruddet på kravet på slipp av vann fra Namsvatna foregikk også i et nasjonalt laksevassdrag. Men langt ovenfor anadrom strekning eller strekning med namsblank. I tillegg var vårmeltingen påbegynt slik at avviket ikke kunne merkes på strekningen med namsblank eller anadrom fisk.

Overtrederes økonomiske evne

NVE har innhentet økonomiske opplysninger om NTE fra www.purehelp.no. I nedenstående tabell siteres noen nøkkeltall (i millioner kr) for årene 2014-2017:

	2017	2016	2015	2014
Driftsinntekt	1 106	943	1 067	1 109
Driftsresultat	554	397	488	559
Årsresultat	105	69	89	151
Utbytte	0	0	0	0
Sum eiendeler	6 236	6 144	6 171	6 168
Sum gjeld	5 380	5 423	5 396	5 013

Dette gir en resultatgrad på ca. 50 % og en gjeldsgrad på ca. 6 % for NTE. Tallene viser en stor aktør med solid økonomi.

På bakgrunn av vurderingene ovenfor ser NVE ikke bruk av overtredelsesgebyr i denne saken som en uforholdsmessig eller urimelig reaksjon. Etter en samlet vurdering ilegges NTE Energi AS et overtredelsesgebyr i denne saken.

Overtredelsesgebyrets størrelse

Det følger av vassdragsreguleringsloven § 35 fjerde ledd og vannressursloven § 60 a at ved utmåling av overtredelsesgebyr skal det ”*særlig legges vekt på*

- a) *overtredelsens grovhet,*
- b) *om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne forebygget overtredelsen,*
- c) *om overtredelsen er begått for å fremme foretakets interesser,*
- d) *om foretaket har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen,*
- e) *om det foreligger gjentakelse,*
- f) *foretakets økonomiske evne.”*

I NVEs varsel om overtredelsesgebyr av 10.9.2017 ble NTE bedt om å uttale seg i saken. Det ble opplyst at et eventuelt overtredelsesgebyr ville bli fastsatt skjønnsmessig ut fra hensynene i vregl § 25 og vrl § 60a.

NTE redegjorde i sitt svar på varselet at selskapet har hatt liten økonomisk eller produksjonsmessig gevinst av bruddet, at hendelsen skyldes uheldig omstendigheter og at hendelsen utelukkende var negativ. Samtidig skriver dere i meldingen av 8.5.2018 at årsaken til hendelsen, slik dere ser det, er at dere ikke sørget for tilstrekkelig informasjon mellom utfører av driftssentral i forbindelse med planlegging og utførelsen av oppdraget.

NVE er ikke enig i at hendelsen utelukkende skyldes uheldige omstendigheter. NVE har ved utmåling av gebyret i denne saken lagt særlig vekt på overtredelsens grovhet. NVE har også lagt vekt på at hendelsen i 2018 har klare likhetstrekk med hendelsen i 2017.

NVE har i vurderingen av økonomisk evne lagt vekt på at ilagt overtredelsesgebyr skal ha tilstrekkelige preventive virkning og være følbare, samtidig som den ikke skal være urimelig eller uforholdsmessig.

Etter en helhetsvurdering fastsetter NVE overtredelsesgebyret skjønnsmessig til 300 000 kroner.

Om betaling av overtredelsesgebyr

Dere skal betale overtredelsesgebyret til kontonummer 7694 05 08971. Innbetalt overtredelsesgebyr tilfaller statskassen.

Overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg etter tvangsfyllbyrdelsesloven⁶ § 7-2 bokstav e, jf. vregl § 35 annet ledd.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven

---

⁶ LOV-1992-06-26-86 Lov om tvangsfyllbyrdelse (tvangsfyllbyrdelsesloven)

kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Det gjøres oppmerksom på at innbetaling av overtredelsesgebyr skal skje uavhengig av ev. klage, med mindre klagen gis oppsettende virkning. Oppsettende virkning betyr at iverksettelsen av vedtaket utsettes til klagen er avgjort. Å gi en klage oppsettende virkning kan besluttes etter begjæring og i samsvar med forvaltningsloven § 42.

Med hilsen

Eldri Naadland Holo
Fung. direktør

Mari Hegg Gundersen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Faktura

Kopi: Fylkesmannen i Trøndelag
NTE ENERGI AS v/Bjørn Høgaas
Røyrvik kommune